Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (drugo vijeće)

10. ožujka 2016.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Područje slobode, sigurnosti i pravde – Pravosudna suradnja u građanskim stvarima – Postupak za europski platni nalog – Uredba (EZ) br. 1896/2006 – Članci 17. i 20. – Obveze suda pred kojim se vodi postupak da odredi mjesno nadležan sud za odlučivanje u parničnom postupku povodom prigovora tuženika protiv europskog platnog naloga – Nadležnost sudova države članice porijekla europskog platnog naloga – Uredba (EZ) br. 44/2001 – Tražbina koja se temelji na pravu na odštetu na temelju Uredbe (EZ) br. 261/2004 zbog kašnjenja leta u polasku“

U predmetu C-94/14,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputila Kúria (Vrhovni sud, Mađarska), odlukom od 27. veljače 2014., koju je Sud zaprimio istoga dana, u postupku

Flight Refund Ltd

protiv

Deutsche Lufthansa AG

SUD (drugo vijeće),

u sastavu: M. Ilešič (izvjestitelj), predsjednik vijeća, C. Toader, A. Rosas, A. Prechal i E. Jarašiūnas, suci,

nezavisna odvjetnica: E. Sharpston,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

— za mađarsku vladu, M. Z. Fehér i G. Szima, u svojstvu agenata,

— za njemačku vladu, T. Henze i J. Kemper, u svojstvu agenata,

— za Europsku komisiju, A.-M. Rouchaud-Joët kao i A. Sipos i M. Wilderspin, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisne odvjetnice na raspravi održanoj 22. listopada 2015.,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: mađarski

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje Uredbe (EZ) br. 1896/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uvođenju postupka za europski platni nalog (SL L 399, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 7., str. 94.).

2 Zahtjev je podnesen u okviru spora između Flight Refund Ltd (u daljnjem tekstu: Flight Refund), društva sa sjedištem u Ujedinjenoj Kraljevini i Deutsche Lufthansa AG (u daljnjem tekstu: Deutsche Lufthansa), društva sa sjedištem u Njemačkoj, povodom potraživanja naknade štete zbog kašnjenja leta.

Pravni okvir

Međunarodno pravo

3 Konvenciju o ujednačavanju određenih pravila za međunarodni zračni prijevoz, sklopljenu u Montrealu 28. svibnja 1999., Europska zajednica potpisala je 9. prosinca 1999., a Vijeće u njezino ime odobrilo Odlukom 2001/539/EZ od 5. travnja 2001. (SL L 194, str. 38.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 7., svezak 21., str. 5.; u daljnjem tekstu: Montrealska konvencija).

4 Člankom 19. Montrealske konvencije, naslovljenim „Kašnjenje“, propisano je:

„Prijevoznik je odgovoran za štetu uzrokovanu kašnjenjem zračnog prijevoza putnika, prtljage ili tereta. Unatoč tomu, prijevoznik nije odgovoran za štetu uzrokovanu kašnjenjem ako dokaže da su on i njegovi službenici i agenti poduzeli sve mjere koje su se razumno mogle zatražiti da izbjegnu štetu ili ako nije bilo moguće poduzeti takve mjere.“

5 Na temelju članka 33. stavka 1. te konvencije:

„Tužba za naknadu štete podnosi se, po izboru tužitelja, na državnom području jedne od država stranaka, bilo pred sudom stalnog boravišta prijevoznika ili u glavnom mjestu njegovog poslovanja, ili u mjestu poslovanja u kojem je sklopljen ugovor ili na sudu u mjestu odredišta.“

Pravo Unije

Uredba (EZ) br. 261/2004

6 Člankom 5. Uredbe (EZ) br. 261/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. veljače 2004. o utvrđivanju općih pravila odštete i pomoći putnicima u slučaju uskraćenog ukrcaja i otkazivanja ili dužeg kašnjenja leta u polasku te o stavljanju izvan snage Uredbe (EEZ) br. 295/91 (SL L 46, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 7., svezak 26., str. 21.), naslovljenim „Otkazivanje leta“, propisano je načelno pravo na odštetu od strane stvarnog zračnog prijevoznika u skladu s člankom 7. te uredbe.

7 Člankom 6. te uredbe naslovljenim „Kašnjenje leta“ predviđene su određene obveze stvarnog zračnog prijevoznika vezane uz pomoć putnicima o kojima je riječ u slučaju kašnjenja leta.

8 Članak 7. iste uredbe naslovljen „Pravo na odštetu“ u svojem stavku 1. točki (c) propisuje da pozivanjem na taj članak putnici ostvaruju pravo na odštetu u iznosu od 600 eura za sve letove od 3500 km ili duže.

Uredba br. 1896/2006

9 U uvodnoj izjavi 8. Uredbe br. 1896/2006 navedeno je:

„[…] prepreke koje sprečavaju pristup učinkovitoj pravnoj zaštiti u prekograničnim slučajevima […] zahtijevaju […] donošenje zakonodavstva Zajednice koje će jamčiti […] jednake uvjete za vjerovnike i dužnike u cijeloj Europskoj uniji.“

10 Sukladno uvodnoj izjavi 10. ove uredbe:

„Postupak utvrđen ovom Uredbom trebao bi poslužiti kao dodatno i neobvezno sredstvo tužitelju, koji ima slobodu pokrenuti postupak kojeg predviđa nacionalno pravo. U skladu s tim, ovom se Uredbom ne zamjenjuju i ne usklađuju postojeći mehanizmi za naplatu nespornih zahtjeva [tražbina] u skladu s nacionalnim pravom.“

11 Uvodna izjava 24. navedene uredbe glasi:

„Prigovor podnesen u vremenskom roku trebao bi obustaviti postupak europskog platnog naloga i dovesti do automatskog prijenosa slučaja u redovni građanski postupak, osim ako tužitelj nije izričito zatražio da se postupak u tom slučaju okonča. Za potrebe ove Uredbe, poimanje redovnoga građanskog postupka ne bi trebalo nužno tumačiti u smislu nacionalnog zakonodavstva.“

12 U članku 1. Uredbe br. 1896/2006 predviđa se:

„1. Svrha ove Uredbe je:

(a) pojednostavnjivanje, ubrzavanje i smanjenje troškova parničenja u prekograničnim slučajevima koji se odnose na nesporne novčane tražbine uspostavljanjem postupka europskog platnog naloga;

[…]

2. Ova Uredba ne sprečava tužitelja da uloži zahtjev u smislu članka 4. pokretanjem drugog postupka koji ima na raspolaganju u skladu s pravom jedne od država članica ili prava [Unije].“

13 U skladu s člankom 2. stavkom 1. te uredbe, njezino je područje primjene definirano kako slijedi:

„Ova Uredba se primjenjuje na građanske i trgovačke stvari u prekograničnim slučajevima, bez obzira na prirodu suda. Ona ne obuhvaća posebno porezne, carinske ili upravne stvari niti odgovornost države za radnje i propuste u provođenju javnih ovlasti (*acta jure imperii*).“

14 Člankom 5. stavkom 1. te uredbe „država članica porijekla“ definirana je kao „država članica u kojoj je izdan europski platni nalog“.

15 Člankom 6. stavkom 1. Uredbe br. 1896/2006 propisano je da se, za potrebe primjene te uredbe nadležnost određuje u skladu s važećim pravilima prava Zajednice, posebno u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 44/2001 od 22. prosinca 2000. o [sudskoj] nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (SL L 12, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 30.).

16 Člankom 7. stavkom 2. točkom (f) Uredbe br. 1896/2006 propisano je da se u zahtjevu za europski platni nalog navode temelji za nadležnost.

17 Članak 16. stavci 1. i 3. navedene uredbe predviđaju:

„1. Tuženik može uložiti prigovor na europski platni nalog pred sudom porijekla koristeći se standardnim obrascem F koji je utvrđen u Prilogu VI., koji mu se dostavlja zajedno s europskim platnim nalogom.

2. Prigovor se šalje unutar 30 dana od dostave naloga tuženiku.

3. Tuženik u prigovoru navodi da osporava tražbinu, ali nije obvezan navesti razloge za to.“

18 Članak 17. te uredbe, naslovljen „Učinci ulaganja prigovora“, u svojim stavcima 1. i 2. predviđa:

„1. Ako se prigovor uloži u roku iz članka 16. stavka 2. postupak se nastavlja pred nadležnim sudovima države članice porijekla u skladu s pravilima za običan [redovan] građanski postupak, osim ako tužitelj izričito nije zatražio da se u tom slučaju postupak okonča.

[…]

2. Prijenos na običan [redovan] građanski postupak u smislu stavka 1. uređuje pravo države članice porijekla.“

19 U članku 18. stavku 1. te uredbe predviđeno je:

„Ako u roku iz članka 16. stavka 2., uzimajući u obzir primjereno razdoblje za zaprimanje prigovora, sudu porijekla nije uložen ni jedan prigovor, sud porijekla bez odgađanja proglašava izvršivost europskog platnog naloga koristeći se standardnim obrascem G koji je utvrđen u Prilogu VII. Sud potvrđuje datum dostave [platnog naloga].“

20 Člankom 20. Uredbe br. 1896/2006 propisano je „Preispitivanje u izvanrednim slučajevima“. Osobito, njegovim je stavkom 2. predviđeno: „[n]akon isteka roka iz članka 16. stavka 2., tuženik […] ima pravo zahtijevati provjeru [preispitivanje] europskog platnog naloga pred nadležnim sudom u ishodišnoj državi članici [državi članici porijekla] gdje je platni nalog očigledno krivo izdan, uzimajući u obzir zahtjeve koje propisuje ova Uredba, ili zbog izvanrednih okolnosti.“ U skladu s člankom 20. stavkom 3. te uredbe, u suprotnom slučaju europski platni nalog ostaje pravovaljan.

21 Člankom 26. spomenute uredbe, naslovljenim „Veza s nacionalnim procesnim [postupovnim] pravom“, određeno je:

„Sva procesna [postupovna] pitanja koja nisu posebno određena ovom Uredbom uređuje nacionalno pravo.“

Uredba br. 44/2001

22 Pravila o nadležnosti propisana Uredbom br. 44/2001 nalaze se u njezinu Poglavlju II. koje sadržava članke 2. do 31. U odjeljku 7. spomenutog Poglavlja II., naslovljenom „Ugovorena nadležnost“, nalazi se članak 24. spomenute uredbe kojim je propisano:

„Osim nadležnosti koja proizlazi iz [drugih] odredaba ove Uredbe, nadležan je i sud države članice pred kojim se tuženik pojavi [upusti u postupak]. Ovo pravilo ne vrijedi ako se tuženik pred sudom pojavio [upustio u postupak] kako bi osporio njegovu nadležnost ili ako neki drugi sud ima isključivu nadležnost u skladu s odredbama članka 22.“

Mađarsko pravo

Zakon o građanskom postupku

23 Zakonom br. III iz 1952. o građanskom postupku (a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény, u daljnjem tekstu: Zakon o građanskom postupku), propisana su pravila o sudskoj nadležnosti.

24 Članak 45. Zakona o građanskom postupku propisuje:

„1. U slučaju sukoba o stvarnoj ili mjesnoj nadležnosti koji proizlazi iz pravomoćnih odluka, kao i u slučaju kad je nemoguće utvrditi mjesno nadležan sud ili kad taj sud zbog izuzeća ne može odlučivati o predmetu, valja prije svega odrediti nadležan sud.

2. Nadležan sud za to određivanje je:

[…]

(c) u slučajevima različitima od onih iz točke (a) i (b), Kúria (Vrhovni sud).“

Zakon br. L iz 2009. o platnom nalogu

25 Člankom 59. stavkom 1. Zakona br. L iz 2009. o platnom nalogu (a fizetési meghagyásos eljárásról szóló 2009. évi L. törvény) izdavanje europskog platnog naloga predviđenog Uredbom br. 1896/2006 stavljena je u nadležnost javnih bilježnika.

26 Na temelju članka 38. stavka 1. tog zakona javni bilježnik, u slučaju podnošenja prigovora, prosljeđuje spis postupka sudu koji tužitelj odredi u zahtjevu za izdavanje platnog naloga.

27 Člankom 38. stavkom 3. tog zakona predviđeno je da, ako tužitelj nije odredio sud, javni bilježnik prosljeđuje spis stvarno i mjesno nadležnom sudu, u skladu s člancima 29., 30. i 40. Zakona o građanskom postupku.

Glavni postupak i prethodna pitanja

28 Iz odluke o upućivanju prethodnog pitanja proizlazi da je putnik na temelju ugovora ustupio svoja prava na naknadu štete pretrpljene zbog kašnjenja leta društvu Flight Refund, specijaliziranom za naplatu te vrste tražbina. To je društvo mađarskom javnom bilježniku podnijelo zahtjev za izdavanje europskog platnog naloga protiv društva Deutsche Lufthansa. Društvo Flight Refund je svoj zahtjev, koji se odnosio na iznos od 600 eura, temeljilo na činjenici da je slijedom ustupa tražbine imalo pravo od društva Deutsche Lufthansa zahtijevati naknadu štete zbog kašnjenja leta koje prelazi tri sata, a odnosi se na let LH 7626 između zračne luke u Newarku (Sjedinjene Države) i zračne luke London Heathrow (Ujedinjena Kraljevina), prema podacima proslijeđenima spomenutom javnom bilježniku.

29 Spomenuti javni bilježnik prihvatio je taj zahtjev i izdao platni nalog protiv društva Deutsche Lufthansa a da nije odredio mjesto sklapanja ugovora, mjesto njegova ispunjenja, mjesto nastanka štetnog događaja, sjedište prijevoznika pomoću kojeg je ugovor sklopljen, niti odredište leta o kojem je riječ. Isti javni bilježnik proglasio se nadležnim za izdavanje tog platnog naloga na temelju članka 33. Montrealske konvencije s obzirom na to da je Mađarska jedna od država potpisnica iste.

30 Društvo Deutsche Lufthansa iskoristilo je svoje pravo podnošenja prigovora protiv tog naloga i istaknulo da ono ne posluje na zračnoj liniji na koju se poziva Flight Refund u svom zahtjevu za izdavanje platnog naloga jer je, prema njegovu mišljenju, stvarni zračni prijevoznik koji posluje na liniji o kojoj je riječ United Airlines, Inc.

31 Budući da je zastupnik društva Flight Refund na poziv javnog bilježnika o kojem je riječ izjavio da nije u mogućnosti odrediti nadležan nacionalni sud s obzirom na prijenos postupka za europski platni nalog u redovni građanski postupak, taj je javni bilježnik zatražio od Kúrije (Vrhovni sud) da odredi mjesno nadležan sud zato što ga na temelju relevantnih odredaba Zakona o građanskom postupku i podataka koji su mu bili na raspolaganju nije mogao odrediti.

32 Sud koji je uputio zahtjev odlučio je prekinuti postupak i postaviti Sudu pet pitanja koja su se odnosila na tumačenje nekoliko odredaba Montrealske konvencije, Uredbe br. 44/2001 i Uredbe br. 1896/2006. Taj je zahtjev za prethodnu odluku dostavljen Sudu 27. veljače 2014.

33 Dana 26. rujna 2014. društvo Flight Refund priopćilo je Sudu da je dopisom od 5. ožujka 2014. obavijestilo sud koji je uputio zahtjev o tome da se njegova tražbina temelji na Uredbi br. 261/2004, a ne na odredbama Montrealske konvencije. Dana 21. listopada 2014. Sud je, kako bi dobio dodatna pojašnjenja od suda koji je uputio zahtjev odlučio, na temelju članka 101. stavka 1. svojeg Poslovnika, uputiti tome sudu zahtjev za pojašnjenje.

34 U svojem odgovoru, koji je Sud zaprimio 26. studenoga 2014., sud koji je uputio zahtjev je, kao prvo, potvrdio da je Flight Refund kao pravnu osnovu svoje tražbine naveo članke 6. i 7. Uredbe br. 261/2004, a ne odredbe Montrealske konvencije. Slijedom toga, sud koji je uputio zahtjev povukao je tri od pet postavljenih pitanja te je preformulirao jedno od dva preostala pitanja.

35 Kao drugo, taj je sud naglasio da ne raspolaže podacima o letu o kojem je riječ, osim onima koji su već sadržani u zahtjevu za prethodnu odluku. Naveo je, da u okviru postupka određivanja mjesno nadležnog suda, na temelju nacionalnog prava nije mogao pribaviti više elemenata o meritumu predmeta.

36 Usto, sud koji je uputio zahtjev izrazio je sumnje o pravilima o međunarodnoj nadležnosti koja se primjenjuju na postupak za europski platni nalog pokrenut radi naplate tražbine utemeljene na Uredbi br. 261/2004. Taj sud smatra da je javni bilježnik prilikom izdavanja platnog naloga povrijedio članak 6. Uredbe br. 1896/2006 u skladu s kojim je pitanje nadležnosti mađarskih sudova trebao ispitati na temelju Uredbe br. 44/2001.

37 Taj sud nastoji dobiti i pojašnjenja glede pitanja primjenjuju li se u konkretnom slučaju pravila Montrealske konvencije, pravila iz Uredbe br. 44/2001 ili druga pravila o nadležnosti, poput onih iz članka 17. stavka 1. Uredbe br. 1896/2006, kojima je predviđeno da se postupak nakon prigovora tuženika protiv europskog platnog naloga nastavlja pred nadležnim sudovima države članice porijekla tog platnog naloga. Taj sud nastoji doznati i koje su posljedice njegova utvrđenja postojanja odnosno nepostojanja međunarodne nadležnosti mađarskih sudova.

38 U tim je okolnostima Kúria (Vrhovni sud) odlučila postaviti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Može li se europski platni nalog koji je izdan protivno predmetu Uredbe [br. 1896/2006] ili od strane međunarodno nenadležnog tijela preispitati po službenoj dužnosti? Mora li se parnični postupak koji slijedi nakon prigovora u nedostatku nadležnosti završiti po službenoj dužnosti ili na zahtjev?

2. Ako su mađarski sudovi nadležni za odlučivanje u parničnom postupku, treba li relevantno pravilo o nadležnosti tumačiti na način da Kúria (Vrhovni sud), pred kojom je u tijeku postupak određivanja suda, treba odrediti najmanje jedan sud koji je, čak i u nedostatku stvarne i mjesne nadležnosti na temelju postupovnih pravila države članice, dužan odlučiti o meritumu parničnog postupka koji slijedi nakon prigovora?“

O prethodnim pitanjima

Dopuštenost

39 Njemačka vlada smatra da je zahtjev za prethodnu odluku nedopušten. U tom pogledu ona tvrdi da iz podataka s internetske stranice društva Flight Refund, koju je ta vlada posjetila 9. lipnja 2014., proizlazi da je to društvo do daljnjega ugasilo svoju internetsku stranicu te je istodobno prekinulo pokrenute postupke za naplatu. Zbog tog razloga ta vlada predlaže da Sud od suda koji je uputio zahtjev zatraži podatke o stanju postupka koji se pred njime vodi.

40 U tom smislu valja podsjetiti da prema ustaljenoj sudskoj praksi pitanja o tumačenju prava Unije koja uputi nacionalni sud unutar pravnog i činjeničnog okvira koji sâm definira – i čiju točnost Sud nije dužan provjeravati – uživaju presumpciju relevantnosti (presude Fish Legal i Shirley, C-279/12, EU:C:2013:853, t. 30. kao i Verder LabTec, C-657/13, EU:C:2015:331, t. 29.).

41 Kad je riječ o zaprekama vođenju postupka na koje se poziva njemačka vlada, dovoljno je utvrditi da je sud koji je uputio zahtjev u svojem odgovoru na zahtjev za pojašnjenje koji mu je uputio Sud potvrdio da je pred njim i dalje u tijeku postupak određivanja mjesno nadležnog suda za odlučivanje u parničnom postupku nakon prigovora tuženika protiv europskog platnog naloga. Slijedom toga, nijedan element spisa ne upućuje na zaključak da bi presumpcija relevantnosti prethodnih pitanja u ovom slučaju mogla biti dovedena u pitanje.

42 Zahtjev za prethodnu odluku stoga je dopušten.

Meritum

43 Prije razmatranja pitanja koja je postavio sud koji je uputio zahtjev valja reći da je taj sud u svojem odgovoru na zahtjev za pojašnjenje koji mu je uputio Sud iznio dvojbe glede relevantnih pravila koja treba primijeniti prilikom razmatranja pitanja međunarodne nadležnosti sudova države članice za odlučivanje u parničnom postupku o tražbini na koju se odnosi platni nalog protiv kojeg je tuženik podnio prigovor, u okolnostima poput onih o kojima je riječ u glavnoj stvari, u kojima je vjerovnik kao pravnu osnovu svoje tražbine naveo članke 6. i 7. Uredbe br. 261/2004. Konkretno, taj se sud pita jesu li pravila koja se primjenjuju u takvom kontekstu ona o međunarodnoj nadležnosti iz članka 33. Montrealske konvencije ili ona iz Uredbe br. 44/2001.

44 Usto, taj sud traži pojašnjenja dosega članka 17. stavka 1. Uredbe br. 1896/2006, osobito kad je riječ o tome može li se ta odredba tumačiti na način da sadržava pravilo o nadležnosti u korist sudova države članice porijekla, u smislu članka 5. točke 1. te uredbe, neovisno o pravilima predviđenima Uredbom br. 44/2001.

45 U tom pogledu valja podsjetiti, kao prvo, na ustaljenu sudsku praksu Suda u skladu s kojom je pravo putnika na paušalnu i standardiziranu naknadu štete zbog kašnjenja leta, na temelju članaka 5. do 7. Uredbe br. 261/2004, na koje se u ovom slučaju poziva Flight Refund, neovisno o pravu na naknadu štete iz članka 19. Montrealske konvencije (vidjeti u tom smislu presude Rehder, C-204/08, EU:C:2009:439, t. 27. kao i Nelson i dr., C-581/10 i C-629/10, EU:C:2012:657, t. 46., 49. i 55.).

46 Slijedom toga, s obzirom na to da prava utemeljena na odredbama Uredbe br. 261/2004 i odredbama Montrealske konvencije pripadaju u različite regulatorne okvire, pravila o međunarodnoj nadležnosti predviđena tom konvencijom ne primjenjuju se na zahtjeve podnesene samo na temelju Uredbe br. 261/2004 jer se potonji trebaju razmatrati s obzirom na Uredbu br. 44/2001 (vidjeti u tom smislu presudu Rehder, C-204/08, EU:C:2009:439, t. 27. i 28.).

47 Kao drugo, kad je riječ o slučaju na koji se poziva sud koji je uputio zahtjev, a koji je izložen u točki 44. ove presude, Sud je već presudio da prigovor tuženika protiv europskog platnog naloga, čije učinke uređuje članak 17. stavak 1. Uredbe br. 1896/2006, ne može dovesti do prorogacije nadležnosti sudova države članice porijekla platnog naloga, u smislu članka 24. Uredbe br. 44/2001, čime bi se podrazumijevalo da je tuženik, podnijevši takav prigovor – čak i ako su u njemu navedeni razlozi vezani uz meritum predmeta – prihvatio nadležnost sudova te države članice za odlučivanje u parničnom postupku o osporenoj tražbini (vidjeti u tom smislu presudu Goldbet Sportwetten, C-144/12, EU:C:2013:393, t. 38., 41. i 43.).

48 S obzirom na sve prethodno navedeno, valja zaključiti da svojim pitanjima, koja valja razmotriti zajedno, sud koji je uputio zahtjev nastoji saznati u bitnome koje su ovlasti i obveze suda poput onog koji je uputio zahtjev, na temelju prava Unije i osobito na temelju Uredbe br. 1896/2006, u okolnostima u kojima je pred tim sudom u tijeku postupak određivanja mjesno nadležnog suda države članice porijekla europskog platnog naloga i u kojima on ispituje međunarodnu nadležnost sudova te države članice za odlučivanje u parničnom postupku o tražbini na koju se odnosi spomenuti platni nalog, protiv koje je tuženik podnio prigovor u za to predviđenom roku.

49 U vezi s time treba podsjetiti da je, na temelju članka 1. stavka 1. točke (a) Uredbe br. 1896/2006, njezina svrha pojednostavnjivanje, ubrzavanje i smanjenje troškova parničenja u prekograničnim slučajevima koji se odnose na nesporne novčane tražbine uspostavljanjem postupka europskog platnog naloga. Ta se uredba primjenjuje na građanske i trgovačke stvari u prekograničnim slučajevima bez obzira na prirodu suda.

50 Međutim, posebni postupak koji uređuje Uredba br. 1896/2006 kao i njezini ciljevi ne primjenjuju se u slučaju kad se tražbine na koje se odnosi platni nalog osporavaju prigovorom iz članka 16. te uredbe (vidjeti u tom smislu presude eco cosmetics i Raiffeisenbank St. Georgen, C-119/13 i C-120/13, EU:C:2014:2144, t. 39., kao i Goldbet Sportwetten, C-144/12, EU:C:2013:393, t. 31. i 42.).

51 U ovom slučaju nesporno je da je tuženik protiv europskog platnog naloga izdanog protiv njega podnio prigovor u roku koji je za to predviđen člankom 16. stavkom 2. Uredbe br. 1896/2006. Slijedom toga, budući da je članak 17. stavak 1. te uredbe jedina odredba te uredbe koja uređuje učinke tog prigovora, valja ispitati mogu li se na temelju te odredbe utvrditi ovlasti i obveze suda poput onog koji je uputio zahtjev, u okolnostima poput onih o kojima je riječ u glavnom postupku, pozivajući se kako na samu tu odredbu tako i na svrhu te uredbe.

52 U skladu s formulacijom članka 17. stavka 1. Uredbe br. 1896/2006, njime se samo, u slučaju prigovora tuženika podnesenog u za to predviđenom roku, propisuje da se postupak automatski nastavlja pred nadležnim sudovima države članice porijekla platnog naloga, u skladu s pravilima o redovnom građanskom postupku, osim ako tužitelj izričito nije zatražio da se u tom slučaju postupak okonča.

53 Kad je riječ o svrsi Uredbe br. 1896/2006, iz uvodnih izjava 8. i 10., u vezi s člankom 26. te uredbe, proizlazi da se njome uspostavlja postupak za europski platni nalog kao dodatno i neobavezno sredstvo za tužitelja a da se tom uredbom ne zamjenjuju i ne usklađuju mehanizmi za naplatu nespornih tražbina koji postoje u nacionalnom pravu. Naime, Uredbom br. 1896/2006 uspostavlja se jedinstveni instrument naplate koji jamči istovjetne uvjete vjerovnicima i dužnicima u cijeloj Uniji, pri čemu predviđa primjenu postupovnog prava država članica na svako postupovno pitanje koje nije izričito uređeno tom uredbom.

54 Budući da iz strukture Uredbe br. 1896/2006 proizlazi da njezin cilj nije uskladiti postupovna prava država članica, i vodeći računa o ograničenom dosegu članka 17. stavka 1. te uredbe, kako je pojašnjen u točki 52. ove presude, tu odredbu, u dijelu u kojem u slučaju prigovora tuženika predviđa automatski nastavak postupka po pravilima o redovnom građanskom postupku, treba tumačiti na način da se njome ne nameće nikakav poseban zahtjev vezan uz prirodu sudova pred kojima postupak treba nastaviti ili uz pravila koja takav sud treba primijeniti.

55 Iz navedenog proizlazi da je načelno udovoljeno zahtjevima iz članka 17. stavka 1. Uredbe br. 1896/2006 kad se postupak, nakon tuženikova prigovora, nastavi pred sudom poput onog koji je uputio zahtjev, koji, u okolnostima poput onih iz glavnog postupka, ispituje, na temelju odredaba Uredbe br. 44/2001, međunarodnu nadležnost sudova države članice porijekla europskog platnog naloga za odlučivanje u redovnom građanskom postupku koji se odnosi na osporavanu tražbinu.

56 Kao što je to istaknula nezavisna odvjetnica u točki 72. svojeg mišljenja, ni na temelju članka 17. stavka 1. Uredbe br. 1896/2006 niti na temelju koje druge odredbe te uredbe nije moguće utvrditi ovlasti i obveze suda poput onog koji je uputio zahtjev u okolnostima poput onih iz glavnog postupka. Budući da u Uredbi br. 1896/2006 nema izričitog pravila o tom postupovnom pitanju, ono ostaje uređeno nacionalnim pravom, u skladu s člankom 26. te uredbe.

57 Usto, budući da iz zahtjeva za prethodnu odluku proizlazi da je sud koji je uputio zahtjev dužan izjasniti se, na temelju odredaba Uredbe br. 44/2001, kako je to navedeno u točki 46. ove presude, o pitanju međunarodne nadležnosti sudova države članice porijekla europskog platnog naloga za odlučivanje u parničnom postupku o osporavanoj tražbini, valja provjeriti eventualne obveze koje za taj sud proizlaze iz te uredbe.

58 U vezi s time, nesporno je da predmet Uredbe br. 44/2001 nije ujednačavanje opsega obveza nadzora nacionalnih sudova prilikom provjere vlastite međunarodne nadležnosti. Međutim, primjena relevantnih nacionalnih pravila ne smije ugroziti koristan učinak Uredbe br. 44/2001 (vidjeti presudu Kolassa, C-375/13, EU:C:2015:37, t. 59. i 60. i navedenu sudsku praksu.).

59 Kad je riječ o zahtjevima koje treba poštovati u postupku, važno je također istaknuti da sve odredbe Uredbe br. 44/2001 izražavaju namjeru osiguravanja da se, u okviru njezinih ciljeva, postupci u kojima se donose sudske odluke odvijaju uz poštovanje prava na obranu (vidjeti presude G, C-292/10, EU:C:2012:142, t. 47., kao i A, C-112/13, EU:C:2014:2195, t. 51. i navedenu sudsku praksu).

60 U tom kontekstu, valja naglasiti da i cilj dobrog sudovanja na kojem se temelji Uredba br. 44/2001 i poštovanje neovisnosti suda u izvršavanju njegovih dužnosti zahtijevaju da sud koji se mora izjasniti o međunarodnoj nadležnosti može to pitanje razmotriti s obzirom na sve informacije koje ima na raspolaganju, uključujući, po potrebi, tuženikove prigovore (vidjeti u tom smislu presudu Kolassa, C-375/13, EU:C:2015:37, t. 6.-4.).

61 U ovom slučaju iz zahtjeva za prethodnu odluku proizlazi da sud koji je uputio zahtjev ne raspolaže podacima o međunarodnoj nadležnosti sudova države članice porijekla koje je tužitelj pružio u svojem zahtjevu za izdavanje europskog platnog naloga, pri čemu ti podaci mogu biti, u skladu s člankom 7. stavkom 2. točkom (f) Uredbe br. 1896/2006, samo navođenje temelja za međunarodnu nadležnost, bez tužiteljeve obveze iznošenja elemenata povezanosti tražbine na koju se odnosi postupak za europski platni nalog s državom članicom u kojoj je podnio takav zahtjev.

62 U tom kontekstu valja istaknuti da na temelju spisa kojim raspolaže Sud nije moguće utvrditi nacionalna pravila primjenjiva u postupku koji je u ovom slučaju u tijeku pred sudom koji je uputio zahtjev. Kad bi taj sud, primjenom nacionalnog postupovnog prava, bio obvezan ocjenjivati međunarodnu nadležnost sudova države članice porijekla platnog naloga samo na temelju elemenata

koje podnese tužitelj u svojem zahtjevu za izdavanje europskog platnog naloga, takav postupak ne bi mogao jamčiti ni koristan učinak pravila o nadležnosti utvrđenih Uredbom br. 44/2001 niti tuženikovo pravo obrane.

63 Naime, nacionalna pravila koja se primjenjuju na postupak koji je u ovom slučaju u tijeku pred sudom koji je uputio zahtjev moraju tome sudu omogućiti da pitanje međunarodne nadležnosti razmotri, na temelju odredaba Uredbe br. 44/2001, uzimajući u obzir sve podatke koji su mu potrebni u tu svrhu, kao što je to istaknula nezavisna odvjetnica u točki 63. svojeg mišljenja i, po potrebi, saslušavši stranke o tome.

64 Kad to ne bi bilo tako, taj bi sud mogao bilo tumačiti svoja postupovna pravila na način da mu ona dopuštaju da ispuni spomenute zahtjeve bilo odrediti, kako je to naveo sam sud koji je uputio zahtjev, stvarno nadležan sud za odlučivanje o meritumu tražbine poput one o kojoj je riječ u glavnom postupku, u redovnom građanskom postupku, u svojstvu mjesno nadležnog suda i suda koji je u tom slučaju pozvan, po potrebi, odlučiti o vlastitoj međunarodnoj nadležnosti s obzirom na kriterije iz Uredbe br. 44/2001.

65 Naposljetku, valja odgovoriti na pitanja suda koji je uputio zahtjev, koja se odnose na njegove obveze nakon ispitivanja nadležnosti sudova države članice porijekla europskog platnog naloga, koje bi proveo u okolnostima navedenima u točkama 62. i 63. ove presude.

66 U tom pogledu, ako bi se nakon provjera utvrdilo da se nadležnost sudova države članice porijekla europskog platnog naloga može uspostaviti na temelju odredaba Uredbe br. 44/2001, sud poput onoga koji je uputio zahtjev ne bi mogao, a da time ne ugrozi koristan učinak pravila predviđenog tom uredbom, na temelju kojeg je utvrđena nadležnost, okončati postupak samo zato što na temelju nacionalnog prava ne može utvrditi mjesno nadležan sud za odlučivanje o meritumu osporavane tražbine.

67 Naime, taj sud je obvezan, kao što je to istaknula mađarska vlada u svojim pisanim očitovanjima, tumačiti nacionalno pravo na način da mu ono omogućuje da utvrdi ili odredi sud koji je mjesno i stvarno nadležan za meritorno odlučivanje o tražbini na koju se odnosi platni nalog protiv kojeg je tuženik podnio prigovor u za to predviđenom roku.

68 Usto, završetkom parničnog postupka o meritumu osporavane tražbine, u situaciji kad je nadležnost sudova države članice porijekla platnog naloga uspostavljena na temelju Uredbe br. 44/2001, ugrozio bi se i koristan učinak članka 17. stavka 1. Uredbe br. 1896/2006 s obzirom na to da ta odredba zahtijeva da se postupak, u slučaju prigovora tuženika, automatski nastavi pred nadležnim sudovima države članice porijekla platnog naloga.

69 S druge strane, ako sudovi države članice porijekla nisu nadležni na temelju Uredbe br. 44/2001, tada nije potrebno, suprotno onome što smatra sud koji je uputio zahtjev, po službenoj dužnosti preispitati platni nalog protiv kojeg je tuženik valjano podnio prigovor, po analogiji s člankom 20. Uredbe br. 1896/2006.

70 U vezi s time, iz sudske prakse Suda proizlazi da se mogućnosti preispitivanja platnog naloga, predviđene člankom 20. Uredbe br. 1896/2006, primjenjuju samo ako tuženik nije podnio prigovor u roku iz članka 16. stavka 2. te uredbe (vidjeti u tom smislu presudu Thomas Cook Belgium, C-245/14, EU:C:2015:715, t. 47. i 48.).

71 Usto, budući da postupovnu situaciju poput one o kojoj je riječ u glavnom postupku ne uređuju odredbe Uredbe br. 1896/2006, nego nacionalno pravo, kako to proizlazi iz točaka 55. i 56. ove presude, odredbe te uredbe, uključujući njezin članak 20., ne mogu se, ni po analogiji, primijeniti na tu situaciju (vidjeti u tom smislu presudu eco cosmetics i Raiffeisenbank St. Georgen, C-119/13 i C-120/13, EU:C:2014:2144, t. 45.).

72 Nadalje, u skladu s člankom 18. stavkom 1. Uredbe br. 1896/2006, platni nalog protiv kojeg je tuženik podnio prigovor u za to predviđenom roku ne može steći svojstvo izvršivosti. Stoga sud poput onog koji je uputio zahtjev može, slijedom svog utvrđenja nepostojanja nadležnosti sudova države članice porijekla europskog platnog naloga na temelju Uredbe br. 44/2001, primijeniti učinke koje za taj slučaj predviđa nacionalno postupovno pravo.

73 Iz svih prethodnih razmatranja proizlazi da na postavljena pitanja valja odgovoriti da pravo Unije valja tumačiti na način da, u okolnostima u kojima je pred nekim sudom u tijeku postupak određivanja mjesno nadležnog suda države članice porijekla europskog platnog naloga, kao što je slučaj u glavnom postupku, i u kojima taj sud ispituje međunarodnu nadležnost sudova te države članice za odlučivanje u parničnom postupku o tražbini na koju se odnosi takav platni nalog protiv kojeg je tuženik podnio prigovor u za to predviđenom roku:

— budući da Uredba br. 1896/2006 ne sadržava podatke o ovlastima i obvezama tog suda, ta postupovna pitanja, u skladu s člankom 26. te uredbe, ostaju uređena nacionalnim pravom spomenute države članice;

— Uredba br. 44/2001 zahtijeva da se pitanje međunarodne nadležnosti sudova države članice porijekla europskog platnog naloga riješi na temelju postupovnih pravila koja jamče koristan učinak odredaba te uredbe i pravo obrane, bilo da je riječ o sudu koji je uputio zahtjev ili sudu koji taj sud odredi kao mjesno i stvarno nadležan sud za odlučivanje u redovnom građanskom postupku o tražbini poput one o kojoj je riječ u glavnom postupku, a koji odlučuje o tom pitanju;

— ako sud poput onog koji je uputio zahtjev odluči o međunarodnoj nadležnosti sudova države članice porijekla europskog platnog naloga na način da zaključi da takva nadležnost postoji, u skladu s kriterijima iz Uredbe br. 44/2001, taj je sud na temelju potonje uredbe i Uredbe br. 1896/2006 obvezan nacionalno pravo tumačiti na način da mu ono dopušta da utvrdi ili odredi mjesno i stvarno nadležan sud za odlučivanje u tom postupku, i

— ako sud poput onog koji je uputio zahtjev zaključi da takva međunarodna nadležnost ne postoji, on nije obvezan po službenoj dužnosti preispitati taj platni nalog, po analogiji s člankom 20. Uredbe br. 1896/2006.

Troškovi

74 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (drugo vijeće) odlučuje:

Pravo Europske unije valja tumačiti na način da, u okolnostima u kojima je pred nekim sudom u tijeku postupak određivanja mjesno nadležnog suda države članice porijekla europskog platnog naloga, kao što je slučaj u glavnom postupku, i u kojima taj sud ispituje međunarodnu nadležnost sudova te države članice za odlučivanje u parničnom postupku o tražbini na koju se odnosi takav platni nalog protiv kojeg je tuženik podnio prigovor u za to predviđenom roku:

— **budući da Uredba (EZ) br. 1896/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uvođenju postupka za europski platni nalog ne sadržava podatke o ovlastima i obvezama tog suda, ta postupovna pitanja, u skladu s člankom 26. te uredbe, ostaju uređena nacionalnim pravom spomenute države članice;**

— **Uredba Vijeća (EZ) br. 44/2001 od 22. prosinca 2000. o [sudskoj] nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima zahtijeva da se pitanje međunarodne nadležnosti sudova države članice porijekla europskog platnog naloga riješi na temelju postupovnih pravila koja jamče koristan učinak odredaba te uredbe i pravo obrane, bilo da je riječ o sudu koji je uputio zahtjev ili sudu koji taj sud odredi kao mjesno i stvarno nadležan sud za odlučivanje u redovnom građanskom postupku o tražbini poput one o kojoj je riječ u glavnom postupku;**

— **ako sud poput onog koji je uputio zahtjev odluči o međunarodnoj nadležnosti sudova države članice porijekla europskog platnog naloga na način da zaključi da takva nadležnost postoji, u skladu s kriterijima iz Uredbe br. 44/2001, taj je sud na temelju potonje uredbe i Uredbe br. 1896/2006 obvezan nacionalno pravo tumačiti na način da mu ono omogućuje da utvrdi ili odredi mjesno i stvarno nadležan sud za odlučivanje u tom postupku, i**

— **ako sud poput onog koji je uputio zahtjev zaključi da takva međunarodna nadležnost ne postoji, on nije obvezan po službenoj dužnosti preispitati taj platni nalog, po analogiji s člankom 20. Uredbe br. 1896/2006.**

Potpisi